

דברי תורה

ושיחות קודש

פרשת לך לך תשפ"ב

ואלה יעמדו על הברכה אשר נשאם לבם לסייע בהפצת המעיינות

הרה"ח ר' יעקב בערנמאן שליט"א
בנו הרה"ח ר' דוד בערנמאן שליט"א
לרגל הולדת הנכד/הבן

הרה"ח ר' שמואל לעווין שליט"א
הרה"ח ר' שלמה מאיר פאשקוס שליט"א
לרגל נישואי הבן/הנכד החתן בנימין הי"ו

הרה"ח ר' יקותיאל יצחק הלוי שישא
שליט"א
לרגל שמחת הבר מצווה לנכדו בן חתנו
הרה"ח ר' יואל פאפנהיים שליט"א

הרב מרדכי ווייסבראד שליט"א
לרגל אירוסיו בנו החתן מנחם מענדל הי"ו

הרה"ח ר' יואל איזראעל שליט"א
לרגל נישואי הבת

י"ל ע"י המכון להוצאת תורת רבינו שליט"א

Y0527628803@gmail.com

ניתן לקבל הגליון

בביהמ"ד דחסידי אמשינאוו רחוב חזון איש 76 בני ברק, בירושלים אצל הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א. בביתר אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא שליט"א. בארה"ב בבתי מדרשינו

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון בדוא"ל: Y0527628803@gmail.com

סעודה שלישית פרשת לך לך תשפ"א לפ"ק

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך. וביאר כ"ק אאזמו"ר לבאר לך לך מארצך היינו מהחומריות, וממולדתך היינו הטבע שקיבל ע"י האב ואם, כדכתיב ובחטא יחמתנו אמי. ומבית אביך, אלו מנהגי אביו שבא מבית תרח, ואם יתקן את כל זה, כבר ישיג מאליו כל מה שצריך. ואמר בשם זקינו הרה"ק רבי מנחם זי"ע לך לך וגו', שרק יתרחק מן החומריות, אל הארץ אשר אראך, מדריגות וועל איך דיר שוין געבען עכל"ק.

ואולי אפשר לפרש הדברים, שהקב"ה ברא את העולם שכל אחד יוכל להשיג את אור ה' בכריאה, אך כיון שנמצא בתוך הטבע והולך אחר תאוות ליבו הרי זה מסתיר את אור ה', ולכן אם רק ישכיל לתקן את מידותיו, יסיר בכך את המעכב, וזוכה בדרך ממילא לראות את אור ה', וכדמצינו בתוספות (כתובות קד, א) שמביא מהמדרש (תנדר"א) עד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו, יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו, ע"כ. כלומר שהמעדנים מעכבים מהתורה להיכנס, ומיד שמתקן ענין זה, נפתחים לפניו ממילא שערי תורה.

וכמו כן ראה בגמ' (שם) בשעת פטירתו של רבי זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה אמר רבונו של עולם גלוי וידוע לפניך שיגעתי בעשר אצבעותי בתורה ולא נהייתי אפילו באצבע קטנה וכו' עיי"ש. וע"ז באים דברי התוס' שלא יכנסו מעדנים. ואולי אפשר לפרש, שההנאה באצבע קטנה מהמעדנים, הכוונה, שזה לבד כבר היה יכול להסתיר את אור ה', וכדמצינו בשם הבעש"ט שביד קטן אפשר להסתיר את ההר הכי גדול (אם נמצא סמוך לעינו), וזה מה שאמר רבי, שלא נהנה אפילו באצבע קטנה, שכן אם משוקעים אף בדבר קטן מגשמיות, יכול להפריע לרוחניות, ולהסתיר את אור התורה.

ובמדרש רבה (לט, א) אמר רבי יצחק, משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום, וראה בירה אחת דולקת, אמר תאמר שהבירה זו בלא מנהיג, הציץ עליו בעל הבירה, אמר לו אני הוא בעל הבירה, כך לפי שהיה אבינו אברהם אומר, תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג, הציץ עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל העולם, ע"כ. וביארו המפרשים בכמה אופנים, ולדרכינו נאמר, דאי' מהחידושי הרי"ם שבירה דולקת הוא מלשון כי דלקת אחורי, שרודפים אחר עניני העולם, ואינם נושאים למרום עיניהם. ולפי"ז נוכל לפרש, כיון שראה בירה דולקת, תמה עד מאד, איך יתכן שכל העולם רודף אחר תענוגות של הבל. ואכן תיכף כשמאס בהבלי עוה"ז, סר ממנו ההסתר, וזכה שהציץ עליו בעל הבירה, והתגלה לפניו.

ועיקר הדברים האלו כבר נמצא בספה"ק **נועם אלימלך**, שכותב שכדי שהאדם יזכה לראות רוממות אל מכל דבר אשר יראו עיניו, צריך האדם מקודם לתקן את מדותיו, וזהו לך לך דהיינו שתסתכל על עצמך, וכה תעשה, מארצך, תפרוש ממדות ארציות. ומולדתך, שמדה רעה אחת מולדת את חברתה ע"ד עבירה גוררת עבירה. ומבית אביך, פירוש דלפעמים מוטבע באדם מדות על פי טבעית הבאות לו מכח אביו. וכשיתקן מידותיו, אז תזכה אל הארץ אשר אראך, לשכל העליון ולהארץ העליונה.

יה"ר שנזכה לתקן את המידות ולראות באור ה', ובמהרה נגאל גאולת עולמים אמן.

ליל שבת קודש פרשת נח תשפ"ב לפ"ק

חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים וגו'. (ז, כ) מצאנו רמזים נפלאים בענין התיבה. **הרבי ר' בונם מפשיסחא זי"ע** (רמתים צופים קא) מביא פירוש רש"י לקמן (ח', ד') מכאן אתה למד שהיתה התיבה משוקעת במים אחת עשרה אמה. ואמר על כך, שזה צירוף שם הגדול והנורא, עד כאן דברי קודשו ז"ל. כי חמש עשרה אמה של הגברת המים, זה י-ה. והתיבה היתה משוקעת במים אחת עשרה אמה זה בגימטריא ו-ה.

וע' בעבודת ישראל שהביא שמידות התיבה המה בסוד יחוד הוי"ה עם אדנ"י. שכן י' פעמים א' הוא עשרה. ה' פעמים ד', הוא עשרים, וביחד עולה שלושים, שזוהו מידת קומת התיבה, ו' פעמים נ' עולה שלש מאות אמה, אורך התיבה. ה' פעמים י' עולה חמשים, שהם מספר האמות של רוחב התיבה.

*

צהר תעשה לתבה. צוהר הוא אור, ככתרגום נהורא תעביד לתיבותא, אי' **מהבעל שם טוב זי"ע** (צוואת הריב"ש) דתיבה רומז אל אותיות התפלה, וצוהר תעשה לתיבה, היינו שצריכים לעבוד שהאותיות יהי' מאירים, והיינו שיבואו מתוך הרגש פנימי, כלטישת האבנים עד שיאירו. ובמה אתה יכול לעשות כן, בא אתה וכל ביתך אל התבה, היינו בכל גופך וכחותיך, תבא אל התיבה ע"כ. וכידוע (שם אות מא) נתגלה לבעש"ט, שמה שזכה למעלה עליונה, הוא לא מחמת לימוד, אלא משום שהיה מתפלל תמיד בכוונה גדולה.

ושמעתי א גוט ווארט, דאי' ברש"י (ז, טז) שבעת שנח נכנס לתיבה הגין עליו שלא ישברוה והקיף התיבה דובים ואריות והיו הורגים בהם. ועל פי דברי הבעש"ט, שהכוונה לתיבות התפילה, אפשר לומר שבעת שהאדם רוצה להתפלל ולהיכנס

לתוך התיבות של התפילה, אזי באים האריות לחבל ולהזיק שלא יוכלו להתפלל בכוונה, וע"ז אנו מבקשים בזמירות ליל שבת 'פרוק ית ענך מפום אריותא'. ואפיק ית עמך מגו גלותא. מתוך גלות הדעת, ודפח"ח.

ומביא הבעל שם טוב דהעצה להגיע לידי תפילה בכוונה זכה, צריך האדם לשמור פיו מכל דיבור קודם התפלה. כי על ידי שיקדש ויטהר דיבורו הראשון, שימשוך אליה כל שאר הדבורים שאחריה ויזדכך מחשבתו הראשונה שתהיה דבוקה בקדושה, כי דיבורי התפילה מסתעפין ונמשכין אחר הדיבור הראשון.

ובדברי ישראל (מודו"ץ) הבאים אל התבה מהעוף למינהו, לרמז על ענין המחשבה הפורחת לו לאדם בתוך תיבות התפלה שהוא ממין הענין שעסק קודם התפלה, וזהו מהעוף הינו המחשבה שפורחת לו לאדם בשעת התפלה, הוא למינהו הינו ממין עסקיו שעסק בהם קודם התפלה, אם קודם התפלה עסק בתורה ובעבודה כך המחשבות שפורחות לו בתוך תיבות התפלה הם מחשבות קדושות ואם קודם התפלה היה משוקע בהבלי עולם הזה כך המחשבות שפורחות לו בתוך תיבות התפלה הם מתשבות זרות.

וזהו דאי' ברש"י כל שהתיבה קולטתו הכניס בה. אלו שהדיבורים והמחשבות הראשונות דבקים בהקדושה ולא השחיתו דרכם אזי כשבאים להתפלל עומדים להתפלל מתוך דביקות בה' אזי תיבות התפלה קולטת אותם, והמשוקעים בהבלי עולם הזה מגרשין אותם, דהיינו שזורקין לו מחשבה זרה ח"ו.

וצריך נמי שיהא אמונה גדולה בכח התפילה וכדאי' **בדגל מחנה אפרים** בשם **הבעש"ט זללה"ה** כי כל התפלות עושים פעולה בעולמות העליונים ולפעמים בקצה הארץ, וזה נרמז (ברכות ו, ב) בפסוק **כָּרוּם זָלוֹת** לבני אדם, אלו דברים שעומדים ברומו של עולם, שנעשה מזה דברים נוראים ברומו של עולמות, ובני אדם סוברים שלא נתקבלו תפלתן, לכן מזלזלין בהם, וזהו הנאמר בהפטרות פ'ר'

נח, רני עקרה לא ילדה, שישמח זה שחושב לא פעל כלום, 'כי רבים בני שוממה'
פירוש התפלות אשר אתה סובר שהם שוממים, עושים פעולות גדולות, יותר
מראיתך הגשמית.

*

ויסגור ה' בעדו. (ז, טז) וברש"י, שהיו אומרים בני דורו אלו אנו רואים אותו נכנס
אל התיבה אנו שוברים את התיבה והורגים את נח ובניו. ולכאורה הדבר תמוה,
מה בצע להם כי יאבידו גם את נח ובניו, ויוסיפו רשעה על רשעתם.

ובספה"ק **עבודת ישראל** ביאר, הסברא נותנת שלא ישחית את העולם במי המכול
אם לא שנשאר נח ובניו הצדיקים כדי שיהא שארית בארץ לבריאת עולמו, וגם
הביטו אל סוף מעשה באצטגנינות שלהם שיברא את אברהם ויצחק ויעקב והבאים
אחריהם, ולכן רצו להרוג נח ובניו כדי שעל ידי זה לא תהיה שארית בארץ, אלא
על ידי השארת הרשעים בחיים, ובזה ישוב ה' מחרון אפו ולא יחריב עולמו. אך
דבר אלוקינו יקום, ואיבד את הרשעים, והשאיר את נח הצדיק ובניו, ומהם
התקיימה העולם.

קידושא רבא פרשת נח תשפ"ב לפ"ק

בזוהר הק' (פנחס רטז, א) כי בעת המבול היו ראויים לקבל התורה. כי שם בן נח היה נשמת משה, ודבר זה אף נרמז בגמ' שבפרשת דור המבול נזכר משה, כמו שדרשו תז"ל (חולין קלט, ב) משה מן התורה מנין, 'בשגם' הוא בשר וכו'. ומים היינו תורה והם הפכוהו למים הזידונים, והתורה היא תכלית קיום העולם ושכשבילו נברא ואלמלא וכו' והם גרמו אבדונו ואותו עת היה מוכן, אילו זכו ממש להיפך שהוא ירידת מימי התורה לקיום העולם.

ובצדקת הצדיק (אות עו) לומד מזה אשר בעת שבא מכשול לפני האדם, ידע שבאותו עת הוא זמן מוכשר להפוך אותו ענין ממש לטוב, ולכן אם יזכה באותה שעה להפוך חמדה זו לטוב, אזי יוכל לקבל מדריגה גדולה מאד, וגודל הטובה שיוכל לקלוט, הוא כפי גודל החטא שהיצר מסיתו.

ומביא שמזה הטעם בעת החורבן טעו אנשי ירושלים ונביאי השקר שלא ירע להם, כי זמן החורבן הוא גם זמן שבו נולד משיח (ירושלמי פרק ב' דברכות הלכה ד') ואכן אם היה זוכים אותו עת היה מוכן לגאולה, ולכן היו חושבים כי אדרבה ייטיב ה' להם, כי הרגישו אורו של הגאולה, וכיון שלא זכו נתהפך רח"ל. וזהו כאמור שבכל עת שייך להשתמש בשני פנים.

ובמדרש תנחומא (בראשית יא) אתה מוצא מן אותה שעה עד שבנה שלמה בהמ"ק ארבעים יום היו עושיין גשמים כל שנה ושנה לשום מי המבול שהיו מ' יום, וכשבנה שלמה ביהמ"ק בקש רחמים עליהם ופסקו מן העולם וכו', ע"כ. ושמה גם כאן חזינן, שאף שהיו האבות וכו', שעד שלא נבנה בית המקדש עדיין נשאר זכר למידת הדין, עד שנהפך להשראת השכינה.

ידוע דאי' בזה"ק שיש חטאים שאין מועיל להם תשובה, ועסקו הקדמונים לבאר דבר זה, וכ"ק אאמו"ר זצלה"ה הביא ראי' שאפשר לעשות תשובה על הכל, שהרי בדור המבול שבו השחית כל בשר וגו' נאמר ברש"י (בראשית ז', יב) 'ויהי הגשם' על הארץ, ולהלן הוא אומר 'ויהי המבול' אלא כשהורידן הורידן ברחמים אם יחזרו יהיו גשמי ברכה, וכשלא חזרו היו למבול עכ"ל. נמצא להדיא שגם בזה היה אפשר לחזור בתשובה.

*

בספר בית יעקב מביא מהיהודי הקדוש זצ"ל מפרשיסחא, שאמר ע"ד צחות תוכחת מוסר על מנהג בני אדם, שכל אחד מתרץ עצמו אמאי אינו עוסק בתורה דיו, שכל יגיעותיו ועסקיו הם עבור בנו, שיוכל להספיק לו לתורה ויראת שמים, וכאשר נתגדל זה הבן, הרי הוא שוכח עד כמה אביו טרח עבורו, לגדלו לתורה ומעשים טובים, ושוב גם הוא אומר, שכל עמלו ויגיעו הוא עבור בנו שיהיה תלמיד חכם ועובד השם, וכן בעוה"ר דור הולך ודור בא, ואמר היהודי הק' 'ווען וועט מען שוין זעהן דאס רעכטע קינד', כלומר מתי כבר נזכה לראות זה הבן האמיתי, שכל הדורות כל כך התייגעו עבורו. ומסיים בעל הבית יעקב, שבזה אפשר לפרש, אלה תולדות נח נח, היינו שלא עזב עצמו לפעול ולייגע עבור בניו, אלא הוא בעצמו היה הבן, שהיה עובד את השי"ת תמיד.

*

אחד כיבד את רבינו שליט"א להשתמש בעת קידושא רבא בכלי הקודש כף ומזלג של הרה"ק מרוזין זי"ע, אשר בו ביום חל יומא דהילולא, רבינו חילק בהם את הקוגעל, ואחר כך סיפר:

סיפר כ"ק אאמו"ר זצלה"ה שהרה"ק ר' נתן דוד שידלאווצער (בן הרה"ק ר' ירחמיאל מפשיסחא) הי' בימי חורפו אצל הרה"ק מרוזין זי"ע (ואח"כ אמר "פרייטאג ביינאכט האט ער נאך עפעס משיג גיווען, שבת בייטאג האט ער שוין גארנישט פארשטאנען")

והרוזינער השאיר שיריים מהקוגעל, ורצה רנ"ד לחטוף חתיכה, והמשמש הכה אותו בשביל זה, 'ער האט זיך גיהאט זיינע חשובונות, עס צו געבין צו א גביר, וואס לאזט א גרויסע לעצט-געלט'... ולאחר זמן נודע להגבאי שאותו אברך נעשה רבי בפולין, (אין ער דאך א יוד, ס'האט איהם גיכאפט ביים הארץ) ונסע לרד"מ צ"ל לפייסו, ואמר לו בזה"ל "אויפען פאטש בין איך דיר מוחל, אבער אויפען שטיקעל קוגעל קען איך דיר נישט מוחל זיין"...

הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע נהג לאכול מאכליו בימות החול עם אצבעותיו ובשב"ק השתמש במזלג, פעם העיז אחד החסידים והעיר שהרה"ק בעל ה'אובה ישראל' מאפטא זי"ע נוהג הפוך, שבשבת אוכל ביד ובימי המעשה עם מזלג, נענה הרה"ק מרוזין, דאי' בספה"ק [ראה זוה"ק פר' אמור דף צד:] שבימות החול ההשפעות באות ע"י מלאך ובשב"ק הם מגיעים ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו, ולכן נוהג הרב מאפטא לאכול בימות החול עם מזלג, שכן הכל מגיע אז ע"י שליח, משא"כ בשב"ק שהקב"ה משפיע בעצמו, אזי אוכל ביד ממש, אולם לדידי נראה איפכא, כיון שבאמצע השבוע המאכל הוא ע"י שליח ע"כ איני מפחד לתופסו בידי, אך בשב"ק שהקב"ה בעצמו נותן, אזי מרוב אימה איני אוכל אלא ע"י מזלג.

סעודה שלישית פרשת נח תשפ"ב לפ"ק

ומכל החי מכל בשר שנים מכל תביא אל התבה להחית אתך זכר ונקבה יהיו. (ו, יט) אי' מהרבי ר' בונם זי"ע בשם המגיד הקדוש מקאזניץ (רמתים צופים אות קי"ט) איך יתכן שלא נמצאו מכל יצורי הבעלי חיים רק שנים שלא חטאו. ונראה, בהקדם מאמר הגמרא (חולין י"א.) רוב בהמות כשרים המה. ולכאור' הרי עתה הוא להיפוך שרוב הבהמות טריפות המה. אלא יסוד הדברים הוא, שהכל נברא בשביל ישראל, ועל כן בזמן שכולם צדיקים אזי גם הבעלי חיים המתוקנים להם לצורך אכילה, גם המה כשרים, ולזאת בימי התנאים שהיו רובם צדיקים היו גם הבהמות כשרים. ועתה בעוונותינו הרבים שרובם רשעים שאז ממשיכים על הבעלי חיים שלא יהיו ראויים בכשרות. ולכן בימי נח שהיו חוטאים כולם לבד מנח ואשתו, ובניו שהיו פחות מגיל מאה נחשבים. על כן לא היה רק זיווג אחד שלא חטאו.

ובעבודת ישראל הרחיב בזה, שסדר הבריאה הוא כי כל הנהגות צבא השמים ממעל וסדר הנבראים בארץ הם מתנהגים אחרי מעשה בני האדם למטה, ולכן מצינו בדור המבול דכתיב כי השחית כל בשר את דרכו (ו, יב), פירוש אפילו חיות ובהמות ועופות נזדווגו שלא במינם. והוא פלא איך באו לידי חטא, הרי אין בהם יצה"ר לעבור עבירה, אבל לפי זה ניחא, שהברואים ששורש נשמתם היתה מצד הרשעים שהשחיתו דרכם, גם המה השחיתו דרכם כמוהם. והמעט מהם אשר באו אל נח אל התיבה, מן הטהורים שבעה שבעה ושנים מן הטמאים, מסתמא היתה שרשם משורש אדם שלא חטא, ולכן גם הם לא פגמו במעשיהם, ולכן התיבה קלטה רק אותם עכד"ק.

אחר המבול נאמר שהקב"ה הבטיח שלא יביא עוד מבול לעולם, 'ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ' (בראשית ט, ב). ובספה"ק אור המאיר כתב דנראה לרמז, כי החיות צריכים מדת היראה, כדי שיוכלו להתקיים ולא יאכלו זו את זו וכדומה,

ולכאורה מאין בא להם בחינת היראה, אלא הכל נמשך מאתנו עם קרובו ישראל, בהיות יראתו יתברך על פנינו תמיד, אזי מתפשט מדות היראה בעולם, וממילא נמשך גם כן אל כל הברואים וחיות ועופות, ומתיראים זה מזה לצורך קיום מיניהם. ובהעדר חס ושלום היראים והשלמים, אזי אין להם לחיות ולעופות ולכל הברואים שום בחינת יראה.

ומה מאד יקח האדם התעוררות לנפשו, מה שגורם ככה בהעדר יראת הבורא יתברך מעל פניו חס ושלום, שמאבד לא רק את עצמו, אלא מפסיד לכל הנבראים, וזהו שנאמר 'ומוראכם וחתכם', בהיות לכם יראה השלימה, 'על כל חית הארץ' זה יגרום התפשטות מדות היראה על כל הנבראים.

וענין היראה הוא להכנע ולהשפל לפני בורא עולם, הצופה ומביט בחדרי לבות בני אדם, והכל אצל גדולת הבורא כאין נגדו, ובהעביר האדם יראתו יתברך, יראה הרוממת על פניו, מתמלא בושה וכלימה עכת"ד.

וכלשון הרמ"א או"ח סי' א' שויתי ה' לנגדי תמיד וכו' כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקב"ה, אשר מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו ורואה במעשיו, כמו שנאמר, אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה', מיד יגיע אליו היראה וההכנעה וכו'.

ובדרך דומה המה דברי כ"ק אזמו"ר זצללה"ה בשם אביו מרן הרה"ק רבי יוסף זי"ע עה"פ וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך "ויראו ממך" אז מ'וועט דיך אנקוקען זאל מען זיך קענען אפלערנען "יראה" פון דיר, ע"כ. שאף במקום שאי אפשר להשפיע, ע"י ההנהגה ביראת שמים בקדושה וטהרה הרי זה משפיע על כל הסביבה.

ואי' בספה"ק (שמ"ש ר"ח מרחשון תרע"ב) דהעבודה של חודש חשוון הוא בסור מרע, הרומז ליראה, שכן יראה הוא שורש מצוות לא תעשה, ולכן מזלו עקרב, וידוע שעקרב הוא קרירות, היינו שטבעו מושך להתעצל ולישב בטל, ואין לו חמימות והתלהבות, ומדה זו בעבודת ה' הוא לסור מרע ולהתעצל במעשים בלתי ראויים, ואף הדברים הגשמיים המוכרחים יהיו בקרירות רוח, שכל אלו הם בכלל סור מרע. יה"ר שנזכה לירא את ה' ולגאולה שלימה במהרה אמן.

אחר הברדלה פרשת נח תשפ"ב לפ"ק

השבוע היארצייט של הגאון בעל חלקת יואב, ר' יואב יהושע אבד"ק קינצק, מגדולי הפוסקים ובעלי ההוראה בפולין, היה תלמיד מובהק וחסיד של האבני נזר מסוכוטשוב, אא"ז הרה"ק רבי יוסף זצלה"ה היה לו סמיכה להוראה ממנו.

בספרו שו"ת חלקת יואב רואים את גאונותו ואת גודל התבטלותו לפני רבו האבני נזר, כאשר רבו מדריכו בדרכי הלימוד ומעיר לו כרב לתלמיד, למה אומר סברא כזאת, ויותר היה לו לכתוב אחרת וכדומה.

בהקדמה לספרו מביא שאולי ימצא בספר שהשיג על גדולים וגאונים בלשון שאינו לפי כבודם כגון 'זה ליתא' וכדומה, ומתנצל על כך וכותב, ידע המעיין שזה לא מחמת גסות חס ושלום, אלא 'יען שאיני מבעלי לשון, על כן לא היה כח בקולמוסי לכתוב לשון אחר'.

בסוף ספרו כתב קונטרס 'קבא דקשייתא' עם ק"ג קושיות חזקות (כמנין קב"א), הרבה לומדים התאמצו לתרץ קושיותיו, וכבר בפולין יצא לאור ספר 'קשות מיושב', לבאר ולתרץ קושיות אלו, ושם בהסכמה על הספר כותב ה'כלי חמדה', מגדולי תלמידי סוכוטשוב, שמי שמכיר היטב את הגאון בעל חלקת יואב יודע שגם ממנו לא נעלמו דרכי היישוב לקושיותיו, ולא כתב את קונטרסו אלא להעיר לבב התלמידים כדי להגדיל הפלפול בדברי תורה.

פעם אחת שלח האבני נזר אל החלקת יואב את הספר 'שערי אורה' למהר"י גיקטליא מספרי היסוד בתורת הקבלה, וביקש שימסרו לו בשמו, כי כבר הגיעה העת לעסוק בנסתרות.

אחרי זמן כשנפגשו הרבי והחלקת יואב, שאלו רבו אם כבר לומד קבלה, על כך השיב בשלילה, והתנצל שדרכו בלימוד להיות מעורר בכל ענין קושיות ותירוצים ותינח בסוגיא ב'נגלה' אפילו לא מתורצת הקושיא אין חשש בדבר, אבל ב'קבלה' חושש לקצץ בנטיעות ח"ו, וכן כדי שילך אצל רב ללמדו יצטרך לעזוב כל עסקי הרבנות לחדשים מספר, וכן חושש שאם ישקיע את כל עשתוונותיו בקבלה בסופו של דבר יעזוב כליל את מקצוע ההוראה. האבני נזר לא דחק בו יותר. אולם מסופר שבזקנותו היה לבו נוקפו על שלא נשמע לעצת רבו בענין

זה. ולתקן דבר זה קיבל על עצמו להיות מן המייסדים של **ישיבת המקובלים 'שער השמים'** בעיה"ק ירושלים. והתרים נדיבי עם לטובת הישיבה.

בשבת האחרונה לחייו שבת בראשית של השנה תרפ"ב כשהוא חלוש ומוטל על ערש דווּי פתח ואמר מפני מה שעה ה' רק אל הבל ואל מנחתו, ואל קין ואל מנחתו לא שעה, וכך ביאר, מפני שהבל הביא קרבן לה' 'מבכורות צאנו' הבל זכר את ה' גם בימי הביכורים שלו, ימי נעוריו כשהיה במלוא כוחו וראשית אוננו, אבל קין הביא רק מפרי האדמה, רק כשהזקין ונזכר שסופו לשוב אל העפר, הביא מנחה לה', על כן לא נרצה קרבנו. כי האדם צריך להזדרז לעבוד את ה' בעוד כוחו במתניו.

*

השבוע גם חל יומא דהילולא של **הרבי מפיאסעצנא** הי"ד הרה"ק ר' קלונימוס קלמן, הוא היה בן זקוניו של הרה"ק ר' אלימלך מגראדזיסק זי"ע, והיה נכדם של המגיד מקאזניץ הרבי ר' אלימלך הרבי מחענטשין והמאור ושמש שעל שמו נקרא.

אביו הרה"ק ר' **אלימלך מגראדזיסק זי"ע** הי' מגדולי האדמורי"ם בפולין, והיה לו 'עולם' גדול, ונסע לאמשינאוּו לסעודות ראש חודש. ודרכו של ר' אלימלך צ"ל הי' להאריך בתפילתו, (**כ"ק אצמו"ר** התבטא על כך 'עס איז גיוועהן א פרום חדר'). אך מרן מהרי"ד צ"ל לא הי' מאריך כ"כ. ופעם אחת התפלל תפילת שחרית באמשינאוּו ומרן מהרי"ד צ"ל התחיל להתפלל כשר' אלימלך צ"ל כבר התפלל חצי מהתפילה, וסיימו להתפלל ביחד, שאל ר' אלימלך "אמשינאוּו ער רבי, ווען האט איהר גידאווענט" אמר לו מרן מהרי"ד "ויברך דוד את ה', דוד דאווענט שטענדיג, (שכן שמו הי' יעקב דוד), לעיני כל הקהל, ויאמר דוד, געט ער נאר א דאווען אפ".

הרבי מפיאסעצנא נתייתם מאביו בגיל צעיר כבן שלוש, חותנו היה 'בן אחותו' הרה"ק ר' ירחמיאל משה מקוזניץ, שגידלו וחינכו, ובעת הגיעו לפרקו לקחו כחתן לבתו, לאחר פטירת חותנו בעודו צעיר לימים, בערך בגיל עשרים, הקים את חצירו בפיאסעצנא.

כח גדול היה לו בחינוך, הקים ישיבה גדולה, וכתב ספרים נפלאים "חובת התלמידים",
"הכשרת האברכים", ועוד. פעם התבטא 'דעם גאנצען' עולם' האלט איך צוליב דער ישיבה,
און די ישיבה האלט איך, אויף ארויס צו ברענגן פון איר צעהן בני עליה'.

אחד הדברים הנפלאים שנשארו ממנו, המה מאמרים שאמר בעצם ימי המלחמה האיומה,
ונדפסו בספר ונקראו בשם "אש קודש", באחד המקומות שם (חמכה דף קל"ט) כותב 'כי אלו
האנשים שאומרים שיסורים כמו אלו עוד לא היו לישראל טועים הם. בחורבן ביהמ"ק בביתר
וכו' היו כמו אלו', אך בשנת תש"ג הוסיף הגהה מרטיטה: רק בהצרות שהיו עד שלהי דשנת
תש"ב היו כבר, אבל בהצרות משונות, ומיתות רעות ומשונות, שחדשו הרשעים הרוצחים
המשונים עלינו בית ישראל, משלהי תש"ב, לפי ידיעתי בדברי חז"ל ובדברי הימים אשר
לישראל בכלל, לא הי' כמותם, וה' ירחם עלינו ויצילנו מידם כהרף עין עב"ל. ובתוך הגולה
נהרג על קידוש ה' הי"ד. כתביו שגנזם לדור אחרון בחפירת סתר, נמצאו לאחר המלחמה
באורח פלאי, ובהם מכתב שמבקש להדפיסם ולהפיצם בישראל, ואכן רבים ניאותים לאור
תורתו בספריו הנפלאים.

יה"ר שנזכה לעבוד את ה' וזכות הצדיקים יגן עלינו, א גוטע וואך א פרייליכער וואך.

אחר הברדלה פרשת נח תשפ"א לפ"ק

השבוע היארציית של **החזון איש זצוק"ל**, שהיה כאן בבני ברק, כמו כן התגורר כאן חסיד ווארקי החסיד הישיש ר' משה אהרן הלוי בוים ז"ל שהיה חסידו של **הרה"ק בעל ישמח ישראל מאלכסנדר** ואחר פטירתו הסתופף בצל קדשו של **הרבי רבי מנחם מאמשינאוו זי"ע**, הוא היה בן גילו של החזו"א ובידידות גדולה עימו, והוא נתן לו את הקוויטל הראשון, ומעשה שהיה כך היה, פעם בא לפני החזו"א וקוויטל בידו החזו"א שאלו מה עלי לעשות עם זאת, אמר שאחרי הסתלקותו של **הגאסטינינער זי"ע** שהיה פועל ישועות גדול באו חסידיו לפני הגאון שר **התורה רבי יהושע'לע קוטנער**, ואמרו לו שבכח התורה גם יכולים לקחת קוויטלעך, ואכן התחיל לקחת קוויטלעך, בשמוע זאת החזו"א סבר וקיבל, ולקח החזו"א את הקוויטל, מיד נעמד ר' משה על רגלו כחסיד לפני רבו, החזו"א תמה, מה זאת? אמר, ששואלים לפני האורים ותומים צריך לעמוד, נתחייך החזו"א ונעמד אף הוא באומרו, גם הנשאל צריך לעמוד... וזה היה הקוויטל הראשון.

במעלות התורה של החזו"א מצינו חידוש שאינו מצוי, שחרש מחדש את כל התורה, מהחל עד כלה, וחיבר עליהם ספרים עמוקים ממה שהעלה בחכתו עד לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. והוא פלא, וכמעט שלא מצינו חיבורים כמותו.

פעם ביקש החזון איש מר' משה לומר לפניו א חסידישער דבר תורה, אמר לו בשם רבו **הרה"ק רבי מנחם מאמשינאוו זי"ע**, אשר בשעה שיוסף הצדיק לא יכל עוד להתאפק והוא נגלה אל אחיו, מסופר בתורה: ויקרא הוציאו כל איש מעלי וביאר שהכוונה היא שיוסף הצדיק התפלל שלא יחוש חלילה אף נדנדו של נקמה בראותו את אחיו שמכרוהו והורידוהו מצרימה. וזה מה שביקש: הוציאו כל איש מעלי, שלא יהא לו שום רגשות אנושיים של נקמה. והתורה אכן מעידה. 'ולא היה איש אתו בהתוודע יוסף אל אחיו'...

*

השבוע גם היארציית של הרה"ק ר' אברהם אלימלך מקארלין, הוא כבר היה בארץ ישראל בעת המלחמה, ונסע בחזרה לאירופא אל תוך המלחמה, ורבים ניסו להניעו מלנסוע, אך הוא טען שהוא חייב לנסוע, ואכן נעקד על קידוש ה', היו צדיקים שטענו שהיו צריכים למנוע בעדו בכל הכח.

כ"ק אצמו"ר זצלה"ה פעם בדברו בענין המלחמה הזכיר איזה שיחה שהיה, בעת שבא הרבי מקארלין לבקר אצל הרה"ק ההוסיאטענער זי"ע, [בשנת תרצ"ט] ושאל הקארלינער כמה שאלות בענין המלחמה, ולבסוף שאל: מדוע לא יתבעו צדיקי הדור בהפצרה' שתהיה הגאולה, אחר רוב הצרות שעברו על ראשי עם בני ישראל וקשה כח הסבל, והשיב ההוסיאטינער: הצדיקים מתפללים, "ואולם לעמוד על התביעה בהפצרה אסור, סי קאן חלילה שאטען" ובזה נגמר השיחה בין שני הצדיקים זי"ע.

זכות כל הצדיקים יגן עלינו, א גוטע וואך א פרייליכע וואך.

בית המדרש דהסידי אמיניאוו
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א
רחוב חזון איש 76 בני ברק

ערש"ק פר' לך לך תשפ"ב

ישמח לב מבקשי ה'

בס"ד נפתח שיעור

בספה"ק

לקוטי אמרים תניא

הנמסר ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א

פה בבית מדרשינו

יום ג' בערב

בשעה 9:30

מעריב בשעה 10:10

הגבאים